

Деян Колев, Център Амалипе

След приемането на Закона за
предучилищното и училищното
образование: какво следва за
образователната интеграция?

Център Амалипе

Навемus legum! Имаме закон!

- На 30 септември НС окончателно прие Закона за предучилищното и училищното образование
- Той поставя на нова основа усилията за модернизация на българското образование, вкл. за образователна интеграция
- В момента се разработват държавните образователни стандарти, които ще играят важната роля на нормативна уредба
- Новият закон вече е в сила: от 1 август 2016

Стъпка напред...

- Законът предвижда текстове, които ще подпомогнат политиките за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства:
- Въвежда се стандарт за интеркултурно образование (макар и като „гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование“). *Вече е приет – 28.09.2016 г.*
- Изисква се от всички училища да изработят свои програми за намаляване на ранното напускане на училище и за интеграция на ученици от уязвимите групи. *Финансирането им остава неясно*
- Забранява се обособяването на паралелки с ученици от един етнос в училищата, в които се обучават деца от различни етноси. ***Не се забраняват сегрегирани училища*** и не е ясно как ще протича межкултурното общуване в случаите, в които десегрегация не е възможна, напр. в селските училища

Предизвикателства

- **Сегрегацията на градските “ромски” училища остава проблем!** Очевидна е липсата на политическа решимост да се работи по този въпрос
- Основно образование вече ще се завършва в седми клас: около 10 % от учениците ще бъдат **с една година по-малко в класните стаи**
- Новата образователна структура е предизвикателство за основните училища: 8-ми клас е в гимназиален етап, домашно образование, частичен ранен прием след 5-ти клас и др. **Реална е опасността много училища в селата да бъдат закрити**
- Тази учебна година ще е последната, в която основните училища ще имат осми клас. **До 31 май 2017 г. могат да станат обединени училища**

ВЪЗМОЖНОСТИТЕ

Законът и Стандартът предоставят възможности за преодоляване на сегрегацията вътре в училищата и отчасти – в селските райони

Възможност за участие на родителите в управлението: чрез обществените съвети

Законът предоставя възможности за развитието на образованието и училищната мрежа в селските райони:

- Обединени училища: до 10 клас, вкл. професионално образование. В зависимост от решение на общинския съвет и становище на РУО;
- дофинансиране на маломерните паралелки в защитените училища: чл. 282, ал. 5
- възможност за дофинансиране на маломерните паралелки и в другите училища: чл. 294, т.2. Необходим е подзаконов нормативен акт;
- множество други елементи – целодневна организация, обществени съвети и т.н.

Обединените училища

Обучават от 1 до 10 клас: идеята е да не отпаднат учениците от селата

Могат да предоставят професионално образование

Предоставят средно образование: 1 гимназиален етап.

След това учениците могат да продължат във втори гимназиален етап

Решението кое училище да бъде Обединено се взема от Общинския съвет след становище на РУО

Срок: до 31 май 2017 г.

Общественият съвет

Иновативна форма за участие и овластяване на родителите

Броят на членовете на Обществения съвет в училища и детски градини с до 500 ученика ще бъде 5 или 7, а с над 500 ученика – 7 или 9.

Единият от тези членове ще е представител на финансиращия орган (т.е. общината), единият може да е представител на бизнеса и работодателите, а останалите трябва да са представители на родителската общност, избрани от самите родители.

Не могат да са членове на съвета лица, които са на трудов договор с училището, които са членове на Училищното настоятелство или които са осъждани.

Самото участие в Обществения съвет няма да се заплаща.

Обществените съвети

Родителските представители могат да са родители на деца и ученици от съответното училище / детска градина или изявени общественици, бивши възпитаници и др., като втората група не могат да са повече от 1/3 от родителските представители, т.е. става дума за 1 или 2 общественика.

Ще бъдат избирани на събрания на родителите, като в училища и детски градини с под 100 ученика ще се провежда едно общо събрание, а с над 100 ученика родителското събрание ще протича на два етапа: избор по паралелки и училищен избор.

Самите родителски събрания ще се свикват от директорите чрез писмена покана до всеки от родителите

Правомощията са сериозни!

Добре е етническият състав на ОС да отразява този на училището!

Сегрегацията: какво да направим?

1. Работа с директорите за премахване на сегрегирани паралелки и недопускането на нови: директорът носи отговорност за паралелките;
2. Сигнали за наличието на сегрегирани паралелки - до МОН и съда: наличието на сегрегирана паралелка / група е нарушение на закона!;
3. Писмо до Европейската комисия за стартиране на процедура спрямо България за сегрегация в образованието на ромите: такива има спрямо Словакия, Чехия и Унгария

Благодаря за вниманието!

Деян Колев
Център Амалипе
www.amalipe.com